

TOVĂRĂȘIA

Foaie economică, care cuprinde tot felul de povețe despre formarea și conducerea tovărășiilor economice.

Foaia oficioasă a „Reuniunii proprietarilor de vite din Orăștie”, care face asigurarea vitelor.

— Sfaturi pentru agricultură, meserii și negoț, și îndrumări pentru valorizarea produselor economice —

Adaus economic la „LIBERTATEA”.

Apare tot a doua săptămână, Joia.

Intocmită de VAS. C. OSVADĂ

Intîiul milion.

A fost o vreme, cînd ni-se părea, că ne perdem credința în înfăptuirea Reuniunii pentru asigurarea vitelor.

Și ni-se rupea inima de jale. Nu pentru munca robotită, nici pentru neizbînda îndurată. Dar plîngea sufletul în noi, căci aveam știință și cunoștință, că an de an, zi cu zi, să dau pierzării sute și mii din averea cîștigată de neamul nostru cu crunte sudori! Și noi spuneam și strigam cu graiul prin adunări și cu scrisul prin gazete, — că numai noi purtăm vina, că lăsăm să ne bată și să ne sărăcească pagubele ce le avem prin nenorocirile în vite!

Să părea că toate năzuințele, zadarnice vor rămînea. Unii ne rîdeau și ne căzneau, că »ne-am dat în coate ori în coarne cu vitele«. Alții pare-că ne priveau cu jale pentru munca ce ne-o »perdem» cu — dobitoacele. Iar alții ne întorceau spatele, ca să nu ne rîdă în față.

După o alergare zadarnică de peste doi ani, — oboșiți de neizbînda și răniți în suflet, — am stat un timp locului, să ne reculegem.

În vremea aceasta înse, la sate, acolo în izvorul de putere și de vrere al popoului nostru, — clocotea un dor neîmplinit.

Și pe cînd la orașe eram de mulți priviți peste umăr, — așezării și înțeleghătorii nostri săteni, și-au fost pornit spre noi șirul nesfîrșit de scrisori prin care nu ne mai dădeau pace, să dăm viață așezămîntului atît de dorit de ei și de atîta folos pentru ei, și prin acelea ne-am picurat puteri noi și ne-am găsit datori să le dăm ascultare.

multe, am ajuns în urmă să avem »Reuniunea proprietarilor de vite» dela Orăștie, cu firma împrorocolată la tribunalul regesc.

De aici înainte am început munca pentru înscrierea de membri care să-și asigure vitele. Zi cu zi numărul plugarilor înțeleghători și iubitori de-al lor avut, s'au înșiruit unul-cîte-unul și apoi pîlcuri-pîlcuri, în jurul Reuniunii noastre.

Înima ni-să umplea mereu de bucurie, văzînd că tot mai mult ne apropiem de izbînda întreprinderii, a cărei roade să vor vîdi atît de bune pentru plugarul nostru, la a cărui nevoi ne-am gîndit cînd ne-am apucat de acest lucru greu și migălos.

Și azi, după abia două luni dela intrarea în viață a Reuniunii noastre, am ajuns să putem vesti cu bucurie, că:

Intîia Reuniune românească pentru asigurarea vitelor, are deja asigurate vite cornute în preț de peste

UN MILION

de coroane!

Intîiul milion, din averea sătească de multe milioane pe care o au plugarii nostri în vitele curților lor, e adus deja sub scutul bun al acestei Reuniuni și prin asta pus la adăpost de pagube și pierzare!

Cei ce și-au băgat vitele sub coperișul scutitor al acestei Reuniunii curat plugărești, nu mai tremură cu frica în suflet, decîte-ori aud că cutare boală de vite și-a arătat ghiarele în comuna lor, în curtea vecinului, ori chiar în a lui. El știe că are o mîntuire de stricăciunea ce boala ori nenorocirea i-ar face-o!

re așezată în vite, — slujește pildă vie despre ce putem noi prin noi, fără nici un sprijin strein, ce putem cînd voință avem!

Intîiul milion îndemn și putere ne dă, să mergem pe calea apucată, să înfruntăm ori ce greutăți, căci numai apărînd avutul național de perire, de scădere, ne facem deplin datorința de Români și de adevărați buni cetățeni.

Intîiul milion nădăduim că în curînd va fi urmat de al doilea și al treilea și de altele, — și cu vremea pe toți proprietarii nostri de vite, nădăduim să-i vedem organizați (rînduiți) în grupe la Reuniunea noastră, care le dă prilej să fie unii cu alții »și în bine și în rău».

Voi, dragi plugari și proprietari asigurați, pe lîngă liniștea voastră înșivă, nu simțiți în sufletul vostru și mîngăerea creștinească, știind că cu cei 4 fileri ai vostri, să șterg lacrimile atîtor soți păgubitori în vite, și să alină durerile lor?

Știind că cel păgubit e fratele vostru și că legea creștinească îți spune să ajuți și să iubești pe de-a-proapele tău tocmai cînd el e în năcaz, vedeți voi membri acestei Reuniuni mai limpede binele ce-l vărsați cu cei 4 fileri ai vostri, și ce lucru creștinesc săvîrșiți împreună cu noi, prin această Reuniune!

Veniți dar cu toții sub flamura ajutorării, veniți să înmulțim milioanele adăpostite și asigurate contra peririi, și să ne facem cu o cale părtași de bucuria, că noi știm, că vrem și putem să facem bine: »Azi mie — mâne ție».

V. C. O.

Adunarea dela Brașov.

A doua adunare generală a însoțirii »Solidaritatea».

La 25 Iunie s'a ținut la Brașov adunarea generală a însoțirii băncilor românești »Solidaritatea».

Cum am mai spus-o și cu alte prilegiuri, băncile românești, ca să-și îndrume mai bine lucrările și mai ales să aibă un control împrumutat, atît de trebuincios pentru și mai bunul nume în țară și afară de țară, — și-au alcătuit o tovărășie, recunoscînd și prin asta adevărul, că: numai în întovărășire poate sălășlui puterea! Această întovărășire e numită »Solidaritatea», asociațiune de institute financiare, ca însoțire.

Până la sfîrșitul anului încheiat au intrat ca membri la »Solidaritatea» 114 bănci românești. An de an »Solidaritatea» ține cîte o adunare generală, cînd într'un oraș, cînd în altul. În anul acesta adunarea generală s'a ținut la Brașov, la care au luat parte trimișii alor 47 bănci românești.

Adunarea dela Brașov, deși în dezbateri a lăsat mult de dorit, — a consfințit hotărîri de cea mai mare însemnătate.

E mare pagubă însă, că adunările »Solidarității» să chindisesc pe un cîmp atît de șters și aproape pustiit de tăcerea cuminte a celor de față.

Alte adunări de-ale noastre să fac de altcum tot pe același calpod al »rapoartelor» oficiale, dar sârbezimea acestora să mai mulcomește cu feluritele sîrbări ce le împrejmuesc. Adunările »Solidarității» n'au nici chiar acest farmec de pe din afară. Las' că poate nici nu ar fi bine venit să se facă o adunare de-a băncilor, cu tărăboaie pe din afară.

Cu atît mai mult însă să impune, credem noi, ca pildă de urmat, — ca baremi băncile noastre, tot atîtea stupini de muncă reală și judecăți stîmpărate, — să ne dea adunări pline de discuții temeinice și împodobite cu conferențe ori sfătuirii practice, ce ar putea fi folosite în brazda muncii cu multă izbîndă.

Adunarea dela Brașov a imbiat

discuțiilor stîmpărate și pline de judecată, ce ți-o dă conștiința, că te găsești în mijlocul unei lupte, din care, dacă nu ieși învingător, ți ai pierdut rostul de-a lupta așa după cum zicem și ne împinteam să luptăm...

Amintindu-le aceste în treacăt — ne oprim la cele trei hotărîri de mare însemnătate, ce s'au adus în adunarea „Solidarității“, ținută la Brașov.

*

Între acestea hotărîri pe noi mai de-aproape ne privește hotărîrea în scopul înființării de însoțiri.

Ani de-arîndul s'a stăruit pe lângă băncile noastre, să-și apropie gîndul alcătuirii de tovarășii sătești.

În nenumărate sfătuirii, prin gazete și prin adunări, s'a cercat să se cîștige conducătorii băncilor noastre pentru intruparea ideii tovarășiiilor. Cu toate acestea încă și în anul trecut, la adunarea „Solidarității“ ținută la Seliște, — nu a fost primită o propunere de acest înțeles.

Dăm mulțumită Cerului, că din anul trecut până acum s'au schimbat părerile oamenilor, și adunarea dela Brașov a aceleași „Solidarități“, după-ce a constatat însemnătatea ce o au tovarășiiile, a hotărît:

„să se invite băncile asociate în „Solidaritatea“, ca în cercul (în raionul) lor de lucrare, să dea sprijinul moral și material pentru înființarea de însoțiri (tovarășii), îndeosebi, pentru însoțiri chemate să ușureze și să desăvîrșească mijloacele de producție și circulație (în virtute, trecere bună) a avutului popoului nostru!

„În acest scop băncile asociate se invită, ca acolo, unde însoțirea e cu putință și folositoare, să stăruiască cu cuvîntul și cu fapta, ca să se înființeze însoțiri — le recerute de trebuințele și împrejurările date! Totasemenea le invită să supravegheze, însoțirile înființate cu ajutorul lor, ca lucrarea acelor să fie corectă și folositoare, iar despre însoțirile înființate și supravegiate, să dea samă în fiecare an direcțiunii „Solidarității“.

Totodată adunarea generală hotărăște, să se oblige și revizorii experți, ca cu privilegiul revizuirilor ce le fac, să cerceteze, întrucît ajută băncile asociate lucrarea pentru înființarea de însoțiri, și despre aceasta să facă raport deosebit direcțiunii „Solidarității“.

În urmă adunarea generală vestește că de altfel lucrarea pentru înființarea de însoțiri, este în toate privințele liberă.

Raportorul acestei hotărîri, dl Octavian Sglimbea, directorul băncii din Mercurea, în conglăsuire cu propunerea făcută în comisie, a propus și adunarea generală a primit să fie îndrumată direcțiunea „So-

lidarității“ să se pună în înțelegere cu conducătorii institutelor teologice și pedagogice românești, — să se țină cu tinerii elevi cursuri (prelegeri) pentru tovarășii. Întru cît pentru aceste cursuri nu s'ar găsi persoane potrivite, „Solidaritatea“ pune la îndemna teologilor și pedagogilor bărbați specialiști în ale tovarășiiilor, care să fie instructori la aceste cursuri speciale.

Ținînd seamă că pentru o mișcare de tovarășii, puterile ce ne stau la îndemână sunt prea puține;

ținînd seamă că teologii și pedagogii de azi, — sunt ca mâne conducătorii nemijlociți ai satelor noastre;

ținînd seamă că tocmai lipsă de cunoștințe a acestor conducători formează piedeca de competență pentru alcătuirea de tovarășii sătești;

— suntem încredințați, că acest adaus este *partea cea mai însemnată*, și de ocamdată cea mai practică a hotărîrii adunării dela Brașov, — cu privire la înființarea de tovarășii!

De aceea ne mirăm foarte mult, că tocmai acest adaus, primit de adunarea „Solidarității“, a fost lăsat afară din protocolul ce s'a publicat despre adunare!

Așteptăm, ca ceea-ce s'a uitat din protocol, — să se săvîrșească în faptă, și în anul școlar ce începe la Septembrie, să putem vesti că să vor ținea cursuri despre tovarășii la teologiile și pedagogiile noastre românești!

Ar urma acum, ca noi, care filfăim cu atîta stăruință de mulți ani steagul tovarășiiilor sătești prin foaia noastră „Tovarășia“ pusă anume în slujba acestei mișcări, să ne spunem cuvîntul despre hotărîrea adusă în adunarea băncilor noastre, în treaba tovarășiiilor.

Ne pare foarte rău că de data asta nu ne este cu putință să sfătuim asupra acestei hotărîri, la toată întimplarea foarte însemnată și de mult așteptată. Și asta din pricina, că la adunarea dela Brașov, nime nu a spus că băncile noastre *în ce formă și cum* doresc să ajute înființarea de tovarășii?

Ni-s'a spus că lucrarea, care ne ar fi putut da aceste deslușiri, nu a fost isprăvită, fiindcă dl Romul Simu, încredințat cu această lucrare, s'a îmbolnăvit și n'a putut sfîrși lucrul.

Până nu cunoaștem această lucrare, care, în treacăt fie zis, să putea face, înlocuindu se bolnavul cu un sănătos, ca să nu fie amînată o chestiune atît de însemnată pentru boala unui singur om, — noi nu putem prețui în de ajuns pornirea băncilor noastre.

Pusă însă această lucrare pe căi potrivite — noi vom fi cei dintîi, care o vom saluta și sprijini cu toată dragostea, ce o avem pentru mișcarea tovarășiiilor.

Și până atunci însă, noi mergem, poate încet și cu multe greu-

tăți, dar totuși mergem pe calea apucată și nădăduim că cu ajutorul „Tovarășiei Centrale“ pe care în curînd o să o avem, vom face, după cît ne îngăduie puterile, toate serviciile pentru tovarășiiile sătești, — nouă atît de dragi.

*

Altă hotărîre asemenea foarte însemnată, a adus adunarea dela Brașov, cînd a hotărît: înființarea unei *bănci de asigurare românești*, cu ajutorul băncilor noastre.

Să știe că noi Românii nu avem nici o singură bancă românească de asigurare contra focului și de viață. Banca „Transsylvania“ înființată la Sibiu, cu mult ajutor românesc, — de mult a încăput pe mâinile Sașilor! Asigurările ce să fac la Blaj și la Sibiu, și la Arad de conzistorii, nu sunt altceva decît mijlociri de asigurări la bănci de asigurare.

Dată și recomandată fiind însemnătatea asigurărilor de tot felul, — băncile românești își împlinesc o datorință, cînd să gîndesc la înființarea unei bănci de asigurare, — pe care dorim să o vedem cît mai bine și cît mai curînd pusă în lucrare.

Hotărîrea adunării dela Brașov în chestia băncii de asigurare e următoarea:

„Adunarea generală aproabă hotărîrea direcțiunii „Solidarității“ de a porni înființarea unui institut de asigurare ca societ. pe acții cu un capital social deplin vărsat de un milion cor.

Totasemenea adunarea generală ia știre cu aprobare și de aceea, că institutul de asigurare plănuie să înființeze cu ajutorul moral și material al băncilor însoțite, și că capitalul social să va acoperi prin subscrieri din partea publicului mare, iar partea de capital ce ar rămînea nesubscrisă prin particulari, o vor subscrie băncile asociate în măsura capitalului lor social“.

*

A treia hotărîre a adunării dela Brașov este înființarea unei Cancelării (birou) de informațiuni.

Această cancelarie va fi chemată să dea toate informațiunile, etc., nu numai despre băncile noastre, cît mai ales despre negustorii, meseriașii și întreprinzătorii români.

Până acum atît băncile noastre, cît mai ales negustorii și meseriașii români, erau lăsați în grija cancelariilor de informație streine, care pe de o parte că nu ne cunoașteau, pe de alta nu le venea la socoteală să ne vorbească de bine, — și de aceea, foarte adese-ori dădeau cele mai slabe informații, aducîndu-ne prin asta pagube însemnate în lucrarea noastră economică.

Toate aceste neajunsuri vor fi delăturate cînd vom avea cancelaria noastră de informație, — pentru a cărei înființare, adunarea dela Brașov a adus următoarea hotărîre:

„Adunarea gen. împuternicește direcțiunea „Solidarității“ să facă

pregătirile de lipsă pentru înființarea unei cancelării de informațiuni, pe care să-o pună în lucrare în legătură cu biroul central al însoțirii și cu plănuita bancă de asigurare.

Cheltuelile de lipsă pentru înființarea acestei cancelării, le va anticipa cassa „Solidarității“ și le va acoperi din venitele cancelăriei înființate, iar întrucît ar rămînea și spese neacoperite, acelea să se împartă asupra băncilor asociate în măsura capitalului lor social.“

*

Aceste sunt cele trei hotărîri de mare însemnătate aduse de adunarea generală a tovarășiei băncilor noastre „Solidaritatea“.

Adunarea a fost condusă de dl Partenie Cosma, directorul băncii „Albina“. Notar al adunării a fost dl Ioan I. Lăpădatu, directorul băncii „Ardeleana“ din Orăștie. Raportori pentru cele trei propuneri însemnate, au fost dnii: Emanuil Comșa directorul băncii „Crișana“ din Brad, Octavian Sglimbea, directorul băncii „Casa de păstrare“ din Mercurea și Vasile C. Osvadă, directorul băncii „Agricola“ din Hunedoara. În cele două ședințe a adunării, au vorbit mai mult ori mai puțin, în afară de prezident, notar și cei trei raportori: dnii Sava Raicu, Arad, Nic. Borza, Făgăraș și N. Muntiu, Șimleu.

DELA

„Reuniunea proprietar. de vite din Orăștie — Szászváros“.

În numărul trecut al foii noastre am dat o dare de samă amănunțită despre cazurile de pagubă întimplate la membrii dela intrarea în viață a Reuniunii până la 5 Iunie. Au fost cu totul 8 pagube la membrii: Maria G. Secașiu din Răhău, Tănase Becicheri din Teiuș, Teodor Muntean din Teiuș, George Vasiiu din Romos, Petru Pop din Spini, Antonie Roșu din Turdaș, Turcean Adam din Gura-Dobrii și Nicolae Baciua a Savetii din Vinerea.

Reuniunea a plătit pentru toate aceste pagube suma de 770 cor., a făcut însă numai 4 încasări ca să dovedească dela început cu fapta, că e alcătuită pentru ajutorarea împrumutată și *nu* pentru speculă.

În numărul nostru de față dăm din nou o dare de seamă despre întimplările de pagubă, așa după cum urmează:

1. La membrul Maxim Șandru din Abueșa (lîngă Dobra), o vacă a avut naștere grea. După-ce toate încercările făcute de omul pricepător trimis de comitetul din Dobra au fost zadarnice, a fost chemat medicul veterinar din Dobra să încerce el scoaterea vițelului. N'a fost cu putință, și vaca pierdea. S'a dat poruncă să fie tăiată. Din carne s'a

incassat 90 cor. și omul cu atita să alegea. Dar fiind vaca asigurată, Reuniunea i-a trimis 102 coroane, cît i s-a cuvenea, după- ce vaca fusese asigurată pe 240 cor.

2. Membrul Nicolae Brînză din Sebeșul-Săsesc a vîndut la tîrg o pereche de boi. Din acești boi unul s'a îmbolnăvit și a trebuit să fie tăiat la 3 zile după vînzare. Păgubașul a dat de știre membrului N. Brînză prin avocat, despre pagubă, și că are drept după lege a să întoarce asupra vînzătorului. Vînzătorul trebuia să întoarcă paguba de 155 cor. ce avuse cumpărătorul. Reuniunea noastră, după- ce a oprit cele 20% statutare, a dat membrului Nicolae Brînză suma de 124 cor., ca să-și copere lipsa.

3. Membrului Constantin Nicoară din Caransebeș, i s'a îmbolnăvit după naștere o vacă. Medicul veterinar a încercat să vindece vaca, totul a fost înzadar. Vaca a murit și economul rămînea de tot de pagubă, dacă nu să gîndea de cu vreme să-și asigure vitele. Reuniunea a dat păgubașului suma de 192 cor. cît i s'a cuvenit după 240 cor., în cît fusese vaca asigurată.

4. Membrului Nicolae Crișan din Teuș i-a pierit zilele astea o vacă asigurată la Reuniunea noastră, pe suma de 200 cor. Direcțiunea a cerut comitetului din Teuș raport, după care membrul își va primi ajutorul ce i-să cade.

5. Membrului Valeriu Ogorean din Veștem i-s'a nenorocit un vițel de 1½, an asigurat la Reuniunea noastră în 80 cor. Vițelul a căzut și s'a lovit la piept așa de tare de un arbore, încît a trebuit tăiat în grabă. Reuniunea a trimis membrului despăgubirea ce i-s'a căzut.

6. Membrului Lidia Lesing din Cărăstău i-a perit o vițea asigurată pe 60 cor. Direcțiunea Reuniunii a cerut dela comitetul din comună o dare de samă și membrul își va primi despăgubirea.

Direcțiunea rîndue pentru aceste 6 cazuri de pagubă numai 4 aruncuri, de 4 ori cîte 4 fileri după fiecare sută de coroane asigurată.

Din cîteva comune cassa Reuniunii n'a primit încă ajutorul pentru cele 4 cazuri despre cari s'a dat seamă în „Tovărășia“ din urmă.

Direcțiunea provoacă de nou pe aceia, cari până acum nu și-au plătit taxele de asigurare, să le trimită pe adresa Reuniunii. Căci cei- ce nu răspund plătirile prescise, în înțelesul §-lui 11 din Statute, pot fi scoși din Reuniune sau că, întîmplîndu-se și lor vre-o pagubă: nu-și vor primi despăgubirea.

Direcțiunea Reuniunii noastre aduce la cunoștință tuturor membrilor, că nu ia în seamă decît plățile făcute la cassa ei sau la bărbaii de încredere, a căror nume s'a publicat spre știrea tuturor în foale, tot la locul acesta.

Spice aurii. Lucrăm cu chibzuială?

Dările de samă, ce le cetim prin foi și veștile, ce ne sosesc din toate părțile ne spun că anul acesta avem o recoltă bună. Și temeiul la toate acestea e că grîul stă bine sau mai bine zis spicoasele stau bine. Așa ne-am deprins de ani de zile să ne măsurăm rodul holdelor după aceea, că spicoasele stau bine sau mai slab. Dacă s'a făcut grîul mai mult de 50 dc milioane măji metrice — e anul bun, dacă s'a făcut mai puțin de 50 de milioane anul e mijlociu sau slab. Ni-e drag să ne vedem hambarele pline de grîu și nu știm să judecăm, că-i bogat ori sărac un ținut decît după aceea, că oamenii de acolo mănîncă pîne de grîu — ori de săcară. Și asta mai cu seamă prin părțile Bănățului. Prin părțile ardelen: »mămăliga-i stîlpul căsii“ și dacă cucuruzu-i puțin și scump, apoi Românul nostru nu știe cum să-și încurce zilele.

În țările din Apus, unde oamenii sunt mai luminați în toate și și pămîntul știu să-l muncească mai cu chibzuială și bună împărțeală decît pe la noi, de mult nu să mai măsură cu măsura asta și dacă stai de vorbă cu un plugar de acolo, apoi îți spune cu deplină credință, că spune un lucru cuminte, nu mai puțin decît că împărțeala noastră e fără cap făcută. Nu e bine, că sămănăm atîta grîu și e dovadă că suntem rămași înapoi, dacă punem toată greutatea pe spicoase, cîtă vreme, cum e pămîntul scump acum, sunt altfel de ierburi după cari putem avea mai mult folos, decît din spicoase.

Am povățuit pe economii noștri și cu alt prilej să-și împartă pămîntul, cel au, mai bine — cînd e vorba de sămănat. Să samene spicoase pe o întindere mai mică ca până acuma, iar pe ce rămîne să samene nutrețuri și plante comerciale, cum e cînepa, inul, rapița, himeiu, ori tutunul. Și iacă de cel!

Dacă, chibzuim asupra secerișului din anul acesta nu putem fi făloși, pe aceea, că recolta grîului trece peste 50 milioane mm., fiindcă tot priul acesta să face pe o întindere de peste 6 milioane jugăre catastrale, adică a treia parte din întinderea întregă, ce să sămănă. Luat așadară una cu alta o holdă de a noastră nu ne dăm mai mult ca 9 măji metrice, într'un an bun, cum e acesta. În apus fiecare plugar seceră cel puțin atîta pe pămîntul lui mult mai slab ca al nostru. Nici aceea nu ne poate bucura, că din întregă întinderea de 22 milioane jug. cat. numai 4 milioane sunt sămănite pentru alte ierburi și întinderea cea mare de 18 mil. jug. cat. e sămănată cu spicoase. Iar dacă plugarul sămăne o întindere prea mare cu astfel de sămînță, care nu-i nici spornică și nici preț prea mare nu are — atunci nici răsplata muncii lui nu poate fi dintre cele mai bogate. Numerii a-

mintiți mai sus sunt dovadă, că cele spuse de noi sunt adevărate.

Prețurile, ce să pot căpăta în piețele de bucate din toată lumea, încă trebuie să ne îndemne să facem o schimbare în felul nostru de lucrare. La popoarele din apus între țărani și orașeni pe-zice merge apropierea e tot mai mare. E așa de mică deschilina între felul cum trăește unul și cum trăește celălalt, încît cu drept cuvînt putem zice, că în ce privește traiul și săteanul s'a orășenit.

Nici chiar America, care într'o vreme ne amenința cu înăbușire toată producția noastră, nu mai poate produce atîta ca să poată da poporului dela orașe cele trebuincioase pentru trai — pe bani ieftini. Țara noastră e între acele țări puține, cari pot să-și înmulțească cu ușurință producția, fiindcă pe de-o parte n'a ajuns la culmea puterii sale de producție, — de altă parte împrejurările sunt destul de prielnice ca ținta aceasta să o putem ajunge în vreme nu tocmai îndelungată. Dacă cumpănim, că lipsa de carne și azi și încă multă vreme va fi mare, dacă cumpănim mai departe că țara noastră are întinderile de pămînt trebuincioase creșterii vitelor — trebuie să ajungem la gîndul cel bun și cuminte, că trebuie să ne înmulțim numărul vitelor, fiindcă nici o îndeletnicire nu e mai cu folos azi, ca creșterea vitelor. Din nimic nu poate avea țaranul nostru azi mai mult venit ca din vite, care-i dau lapte și carne.

Ne bucurăm, că anul acesta e o recoltă bună, fiindcă asta înseamnă, că buzunarele goale ale economilor să vor umple cu cîteva sute de milioane. Bucuria ne va fi însă numai atunci deplină, cînd vom vedea, că aceea ce va prisosi, după ce își vor plăti multele date — vor folosi cu chibzuială: vor înmulți numărul vitelor, iar pentru- ca să le poată ține vor îmbunătăți pășunile, vor sămăna mai mult nutreț măestrit ca până acum, vor face lăcașuri mai bune pentru vite sau le vor direge pe cele rele. Economii noștri să samene cu 1—2 jugăre mai puțin cu spicoase și să le samene acestea cu nutreț, cu cari să poată ținea vite mai multe și mai bine. Suntem siguri, că ne vor mulțumi de povața ce le-o dăm.

Ne-am bucura dacă am ști, că plugarul nostru va îndrăgi cele spuse de noi, dacă mergînd în zori de zi cătră marea de spice aurii, sau întorcîndu-se în amurg cu trupul frînt de oboseală, dar cu mintea limpede — va chipzul asupra celor scrise de noi — și va lua hotărîrea să dea ascultare poveței noastre.

Cărturarii să ne ținem de datorie să facem cu puțință împlinirea acestei hotărîri cu cuvîntul și cu fapta. Nici-odată n'au fost împrejurările mai prielnice pentru aceea ca țara noastră să ajungă cea mai

darnică cămară a Europei. Belșugul ce va izvorî din întărirea plugăriei va face cu puțință înaintarea cu pași sprinteni a meseriilor și a negustoriei.

Starea sămănturilor.

După rapoartele sosite la ministerul de agricultură până la 25 Iunie.

În cursul lunii Iunie timpul a fost schimbăcios, cu furtuni, ploii și vînturi. Temperatura încă s'a schimbat neîncetat din pricina grindinei și a zăpezii, ce a căzut în părțile muntoase. Pentru grîu, fără îndoială vremea aceasta a fost păgubitoare, pentru cucuruz și cartofi însă a fost prielnică, tot asemenea și pentru ierburile de nutreț.

Secerișul s'a început anul acesta foarte de timpuriu, pe pusta cea mare au gătat cu seceratul aproape peste tot. Sămănturile de toamnă au avut rod bogat, cu spice pline și grele, și cu pai plin.

Din pricina ploilor multe ce au căzut în timpul din urmă, sămănturile s'au culcat. Culcatul însă n'a stricat nimica nici spicului nici paiului, atît doar că secerișul va merge mai greu ca la cele în picioare. Ploile au făcut pagubă în sămănturile de primăvară cari sunt verzi încă, pe acestea le-a culcat și le-a înclcit, încît secerișul va fi anevoios și paiul slăbuț.

Pe cît de îmbucurătoare sunt veștile despre grînele de toamnă, — pe atît de puțin îmbucurătoare sunt așteptările pentru cele de primăvară. Din orz și îndeosebi din ovăs s'a cosit mult încă până n'a ajuns la coacere — pentru nutreț la vite. În chipul acesta pe lingă, că recolta va fi slabă, în urma cositurilor a scăzut întinderea, pe care vom secera. Că anume cu cît a scăzut, — e greu s'o spunem azi fiindcă nu avem nici un temei de socoteală, — așa după cum nu știm nici grindina ce pagube a făcut.

Cumpănind rapoartele sosite, rodul cîmpilor e mai slab decum ne așteptam, îndeosebi recolta de ovăs, după cum putem prevedea, va fi mai mică decît ne-au arătat socotelile făcute de pricepătorii noștri.

Plantele de sapa și îndeosebi cucuruzul au crescut frumos și peste tot stau bine. Tot asemenea cartofii, napii și tutunul.

E drept că din pricina ploilor, în unele locuri s'a cam întîrziat cu săpatul, asta însă numai pe pusta cea mare a adus încîtva în încurcătură pe plugari, fiindcă săpatul a căzut aproape pe aceeași vreme cu secerișul spicoaselor. Numai lucrînd cu mult zor au putut scăpa din încurcătură.

Plantele comerciale: cînepa, inul și himeiu încă stau bine. Legumele și păstăioasele stau foarte bine, în toată țara va fi o recoltă din cele mai bune.

Pășunile și finațele încă au fost darnice, doar uscatul finului a mers cam greu din pricina ploilor din

